

Alte Drucke

**SERMONES || D. Guarrici Abbatis Ignia-||censis, magni
illius Bernardi olim discipuli, mul=||ta pietate ac
eruditione differti, iam recens ad || ...**

Guerricus <Igniacensis>

Lovanii, 1555

In Natiuitate S. Mariae

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150379

In Natiuitate S.

Mariæ, sermo I.

pl. m. s. f. 12. b.
Eccli 24.

GO QVASI VITIS

fructificaui suauitatē odo-
ris. Natalem beatissimę vir-
ginis matris celebramus, de
qua vita omniū accepit na-
talem. Nata est hodie virgo
de qua salus omniū voluit

nasci: vt natis ad mortē, daret ad vitam posse re-
nasci. Nata est hodie mater noua, quę primę ma-
tris maledictionem dissoluit: vt per istam bene-
dictionem hereditate possideant, qui per illā sub
præiudicio maledicti æterni fuerāt nati. Prorsus
noua mater quę nouitatem attulit filiis inuete-
ratis, vitiumque sanauit, tam ingenitæ quā su-
peradditæ verustatis. Prorsus noua mater quę
tam nouo miraculo parit, vt pariat, & virgo sit:
ipsūq; pariat qui omnia, matremq; ipsam inter
omnia creauit. Mirabilis quidē nouitas fecundę
virginitatis, sed longē mirabilior nouitas editæ
prolis. Nulli enim incredibile iam erit virginem
permanuisse quę peperit, qui Deum agnouerit
esse qui natus fuit. Nullatenus siquidem cū in-
iuria maternæ nasceretur integritatis, qui etiam
corrupta redintegrare consuevit: nec veritas as-
sumpti corporis, potētiae præiudicauit creatoris,

quo

quo minus seruaret sibi, quod plurib⁹ dedit creaturis. Multas nēpe creaturas inuenies nasci sine corruptiōe gignentiu, & quadā voce sua creatori super inuiolabili partu suo perhibere testimonium. Sed loquatur mater ipsa quæ sui cōscia est mysterij, & nos edoceat, quomodo vel quid ipsa genuerit. Loquatur autem non nouæ assertionis argumēto, sed antiquo prophetiæ oraculo: quia, vt ait Petrus Apostolus, etiam miraculis firmior *2. Pet. 1.* testis est propheticus sermo. Quid enim minus patet calumniæ, aut suspicionem admittit falsitatis, quā testimonium diuinitus de nondū natis prolatū: Longē igitur antequam nasceretur Maria, vocem ipsius assumebat spiritus, qui in ea fuerat: & tam diuinitatem filij, quā integritatem matris, opus videlicet suū contra blasphemias impiorum defendebat, & in persona ipsius (si modo communē intellectū sequimur) quod nūc audistis dicebat: Ego quasi vitis fructificauī suauitatē odoris. Quod enim personæ sapientiæ, id est, ipsius filij tribuit hæc verba contextus lectionis, sicut ipsi scitis qui regulas nostis scripturarum, nihil huic præiudicat intellectui, quō minus sicut alia multa, possint aptari personæ quoque virginis matris. Sed neque illud ignoratis quod satis superq; suppetāt alia testimonia, familiarius ac manifestius huic negotio seruiēt, sed non erit fraudanda expectatio vestra, de his quæ lectio proposuit hodierna. Respōdeat ergo Maria blasphemis tam pro se q̄ pro filio, cunctasque hæreses solo interimat verbo, & dicat: Ego quasi
vitis

IN NATIVITATE B. MARIE

*Virginitas
flos inuiolati corporis
vis.*

Genes. 27.

vitis fructificauit suauitatem odoris. Ac si aperte dicat: Partus quidem meus non habet exemplū in sexu mulierū, sed habet similitudinē in naturis rerū. Queris quomodo virginitas genuit Saluatorem? Sicut flos vitis odorem. Si corruptum inueneris florem, pro eo quod dedit odorē, violatum crede pudorem, quia edidit Saluatorem. Quid potes calumniari in proprietate similitudinis? Quid enim aliud est virginitas, quā flos inuolati corporis? Quid aliud est filius virginis, quā suauitas odoris? Tu tamen caue ne bono moriaris odore. Bonus enim alijs odor vitæ in vitā, his qui scilicet salui sunt: alijs odor mortis in mortem, his scilicet qui pereunt: nimirū tanquā odor vineæ florentis animalibus venenatis. Sanè suauitate huius odoris refocillabatur spiritus patriarchæ senis, qui filiū tangens, & fragrantiam Christi sentiēs, de memoria abundantiæ suauitatis illius eructabat, dicēs: Ecce odor filij mei, sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus. Suauitatem huius odoris odoratus est Deus pater & delectatus, repropitiatus est humano generi, cum filius offerret semetipsum oblationem & hostiam Deo in odorem suauitatis. Hoc suauis odore trahimur, cum per conuersionem currimus ad ipsum: hoc trahuntur adolescentulæ, cum per deuotionem currunt post ipsum. Quanquam alius sit odor ille qui de fama prædicationis percipitur: alius odor iste qui de vestimentis vel vnguētis, vel de ipso fortassis corpore eius quodammodo crassior aspergitur. Qui utique nō est aliud

aliud quàm virtus quæ de illo exit, quæ pigros
excitat, & feruorẽ amoris innouat, vt ad curren-
dam viam mandatorũ exultare faciat. Quia ergo
tam odoriferũ fructũ edidit, gloriatur Maria &
dicat: Ego quasi vitis fructificauĩ suauitatẽ odo-
ris. Pulchrẽ quasi vitis: inam botrus Cypri dile- *Christus*
ctus suus illi, de quo nõ solum torcular passionis *vitũ.*
rubẽs mustum expresit preciosi sanguinis, quo
calix preclarus inebriat, sed & quotidie deuotio
sancta sibi vinum exprimit, quod letificat cor ho-
minis, & inebriat voluptatẽ gaudij & amoris.
Verũ non prius inebriat gustus saporis, quàm
trahat suauitas odoris: nec letificat gaudium vi-
sionis, nisi prius alliciat pietas opinionis: quia nisi
crediderimus non intelligemus, nec gustabimus
quoniam suavis est Dominus. Fides siquidẽ est
quæ odoratur, experientia quæ gustat & fruitur.
Ideo fortassis Maria Iesum suum describens per
virtutes ipsius & efficiẽtias, primò suauitatẽ odo-
ris eum nominat: quia videlicet hoc initio Iesus
in nobis habet subsistere, si redolẽtia sanctæ opi-
nionis suæ ad se nos trahat. Quis sit autẽ fructus
vndẽ iste odor prodit, & quo nos trahat, aperit
cũ subdit: Et flores mei fructus honoris & ho-
nestatis. Prorsus iste est Iesus suauitas odoris in-
uitans, honestas sanctificans, honor glorificans.
Suauitas odoris, qua velut ad viam adducimur:
honestas per quam deducimur: honor ad quem
perducimur. Pulchrẽ autem honestas dicitur,
quasi honoris status. Neq; enim honor ille sum-
mæ dignitatis & glorię statũ tũc in nobis habere
posset,

IN NATIVITATE B. MARIE

posset; nisi nunc honestas vitæ & morum sedem ei præpararet. Nullus tunc sicut nunc passim cernitur honorat^o sine honestate, sicut nec ullus honestus sine honore. Est ergo Iesus primò suavis odoris; his quos vocat: deinde honestas, his quos iustificat: deum honor illis quos magnificat. Nam quos prædestinavit, hos & vocavit: & quos vocavit hos & iustificavit: Quos autem iustificavit, illos & magnificavit. Talis est igitur dilectus meus, ait Maria: & iste est filius meus o filiæ Hierusalé. Iste est benedictus fructus ventris mei, hunc fructificaverunt flores mei. Nō ait flos, sed flores: quia cum virgo sancta est, flos virginittatis in ea multiformis est. In Maria tamen gratia singulari præ omnibus multipliciter floruit, quæ tota pulchra intus. & foris, tota vernabat quadam florulentia & venustate pudoris. Nam & in te quoque si castimonia perfecta sit, non solum reflorescit caro tua, sed & super te totum efflorescit sanctificatio quædam diuina. Non erit aspectus petulans, aut vagus, sed pudicitia floridus: non sermo lascivius aut ineptus, sed verecundia gratus, aut sapientia conditus: Non prurient aures libidine audiendi nova vel turpia, nec palatū desiderio sumendi dulcia: Nō erit incessus inordinatus, sed modestus: non ipse habitus non dicā metreticius, sed neq; superstitiosus, imò religiosus, totusque hominis tui status, sanctimonie gratia florulentus, ut rectè spōso dicere possis, cum eum ad secretum tuum inuitaveris, Lectubus noster floridus Quinimò ipse totus eris quidā flos pulcherrimus,

Cant. I.

11109

cherrimus, qualibus sponsa languorem amoris
sui fulciri ac recreari desiderat, cum ait: Fulcite *Cant. 2.*
me florib^o, stipate me malis, quia amore lagueo.
Huiusmodi iustus etiā cum senuerit in terra ra-
dix eius, & in puluere emortuus fuerit truncus
illius, ad odorem aquæ viuæ in resurrectione, id
est, in reffloritione iustorum germinabit sicut li-
lium: & florebit in æternum ante Dominum, flo-
rem de flore, natum virginem, virginis filiū spon-
sum, & coronam virginum, florem, inquam, quo
coronanda est non solum integritas virginū, sed
& castitas continentium: ipsi gloria, per omnia sæ-
cula seculorum. Amen.

SERMO DE EO dem II.

GO MATER pulchræ di- *Eccli 24.*

lectionis & timoris & agnitionis
& sanctæ spei. Meminisse potestis
cum præterito anno loqueremur
de principio lectionis hodiernæ,
non inconuenienter, vt arbitror,

beatæ Dei genitrici nos illud assignasse, saluo ta-
men intellectu illo, quo tota lectio filio eiusdem
propriè competit, id est, Dei sapientiæ. Multo au-
tem manifestius in eo quod modo de eadem le-
ctione proposuimus, eiusdem virginis se demon-
strat vox & persona, si tamen aduertamus, in eo
quod ait, Ego mater pulchræ dilectionis, &c.

a quàm

IN NATIVITATE B. MARIE

2. Cor. 5.

*Formæ in
Christo di
verse.*

quàm pulchrè & commodè filium his virtutum
nominib⁹ describat. Notus erat matri filius: nec
minus utique quàm illi qui dicebat: Et si cogno-
vimus Christum secundum carnè, sed nunciam
non novimus. Primò novit eum secundum for-
mam carnis in qua eum ipsa genuit, sed lōgè hoc
à cognitione illius formæ, in qua pater eum ge-
nuit. In illa visus est aliquando, & non erat ei pe-
cies neq; decor: in ista splendor est gloriæ & can-
dor lucis æternæ, apud quem non est transmuta-
tio, nec vicissitudinis obûbratio. Viso illius for-
mæ incredulis auxit peccatum, viso istius iustis
servatur. in præmium. Igitur inter formâ carnis
& formam verbi, quasi medius de ista ad illâ gra-
dus est, quædam alia forma Christi, spiritalis qui-
dem, sed quam in carne palam exhibuit, forma
scilicet vitæ quam in corpore gessit: ad informa-
tionem eorum qui erât credituri. Si enim secun-
dum exemplar vitæ & morum quod in eo mon-
stratum est, formatus fuerit in nobis Christus,
tunc demum idonei erimus videre non formam
solùm quæ formata est propter nos, sed etiâ illam
quæ formavit nos. Est utique in Christo alia for-
ma corporalis, alia moralis, alia intellectualis.
In corporali frater est, in morali magister est, in
intellectuali Deus noster est. Corporalem susce-
pit, ut impleret sacramentû: moralem exhibuit,
ut præberet exemplum: intellectualem seu diui-
nam reuelabit ad præmium. Quanquam etiâ cor-
poralè tunc cernere, in quâ angeli concupiscunt
prospicere, non minima sit portio gloriæ. Beatus
autem

autem qui nunc amator factus est formæ huius,
 quæ in exemplum est proposita, nam qui scrutator
 est illius quæ in præmium est reposita, oppri-
 metur à gloria. Huius formæ mirator & amator
 factus erat, qui dicebat. Speciosus forma præ filiis *Psal. 44.*
 hominum. Vis scire quia nō formam corporis sed
 cordis, non pulchritudinem membrorū sed mo-
 rum prædicabat? Audi sequentia. Specie tua, in-
 quit, & pulchritudine tua, intēde, prosperè pro-
 cede & regna. Adhuc fortassis dubiū est, nisi ad-
 dat, Propter veritatē, inquit, & mansuetudinem
 & iustitiā. Prorsus hæc est species tua & pulchri-
 tudo tua, qua regnum adquisisti pulcherrimè
 regum, veritas utique sermonum, mansuetudo
 morum, iustitia iudiciorum. Hæc pulchritudine
 facile illexisti & subiecisti tibi etiam corda inimi-
 corum, quippe totus concupiscētia & desideriū.
 Mirabilis triumphus gratiæ, omnino nouum ac
 pulcherrimum genus victoriæ, hostem non per-
 dere ad mortem fortitudine, sed conuertere ad
 amorem pulchritudine. Ecce mundus totus post
 eum abiit concupiscens speciem decoris eius, nō
 quia faciē eius viderit, sed quia tam multa ama-
 bilia de mansuetudine, veritate & iustitia eius au-
 diuit. Ex Sion species decoris eius, quia de syon
 exiuit lex, & verbū Domini de Hierusale: vnde
 scilicet euangeliū ad nos missum est, in quo quæ-
 dam pulchrior Christi faciēs ostensa est: forma
 scilicet vitæ & doctrinæ, quam & tradidit verbo,
 & in se expressit exemplo. In hac forma nosse
 Christum, interim pietas est Christianorū, cum
 a ij nosse in

IN NATIVITATE B. MARIE

nosse in forma carnis scandalū fuerit Iudeorum:
na nossem forma diuinitatis fœlicitas est, & gau-
dium angelorū. Ideo & Paulus sciens quia caro
non prodest quicquam sine spiritu, videlicet qui
uiuificat, nosse iam Christum secundum carnem
repudiat: nimirum vt spiritui viuificanti studio-
sius totus intendat. Hoc ipsum & Maria sapere
videtur, quæ dilectum vteri sui, dilectum voto-
rum suorū insinuare cupiēs affectibus omnium
describit eum non secundū carnē, sed secundum
spiritū quasi diceret & ipsa: Et si cognoui Chri-
stum secundum carnem, sed nunc iam nō noui.
Cupit namq; & ipsa formare vnigenitū suum in
omnibus filiis adoptiōis, qui & si geniti sunt ver-
bo veritatis, nihilominus tamē parturit eos quo-
tidie desiderio & cura pietatis, donec occurrant
in virū perfectū in mensuram plenitudinis æta-
tis filij sui, quem semel parturuit & peperit, imō
vt Esaias ait, Antequam parturiret peperit: quia
peperit sine dolore, nec experta est difficultatem
& mo-
lestiā parturitōis, cum pareret gaudij fru-
ctum etc. ^{ni.} Hunc igitur commendans nobis sic
ait, Ego mater pulchræ dilectionis & timoris &
agnitiōis & sanctæ spei. Ergo ne est iste filius tuus
ō virgo virginum. Ergo ne talis est dilectus tuus
ō pulcherrima mulier. Planē talis est dilectus
meus, & ipse est filius meus & filia Hierusalem.
Dilectus meus est pulchra dilectio in seipso: di-
lectus meus est pulchra dilectio, timor & spes &
agnitio in illo qui natus est ex ipso. Ipse enim est
nō solum quē diligimus, timemus, agnoscimus,
Et in

Esā. 66.

in illo

Et in

& in quem speramus, sed hæc etiã omnia in nobis operatur, atque his virtutibus veluti quibusdam membris & partibus in nobis perficitur atque formatur. Tunc enim perfectè pro modulo huius vitæ Christus in te formatus est, tunc veritas ipsius in te expressa est, si veritatē quæ ipse est agnovisti, & agnit gloriificasti, timore videlicet & spe, & ne spes confundat, charitas diffusa sit in corde. Si huic sensui iudicas incongruum, quod aliud sit istarum ordo virtutum vel profectuum, & alius ordo positionis nominum, nō enim ait: Ego mater agnitionis & timoris & spei & dilectionis, sed ait: Ego mater pulchræ dilectionis, & timoris, & agnitionis & sanctæ spei, fortassis & in hoc ordine ipso quæ ponit, inueniri poterit aliquid congruentiæ & rationis. Sicut enim de agnitione timor nascitur, quæ ne in desperationē concidat, spes adiuncta consolatur, ipsiq; spei ne confundat, dilectio suffragatur: ita verã vice dilectio castum parit timorē, timorq; cum dilectione illuminat agnitionem: secundum illud sapientis: Qui timetis *Eccl'i 2.* Dominū diligite illum, & illuminabuntur corda vestra. Quātō aut̃ verius illuminato corde Deus agnoscitur, tātō fiducialius in eum speratur. Unde est illud: Sperent in te omnes qui noverunt *Psal. 9.* nomen tuum Domine. Spes verò sancta est, sicut Ioannes de spe videndi Deū loquens ait: Omnis *1. Ioan 3.* qui habet hanc spem in illum sanctificat seipsum: sicut & ille sanctus est. Pulchrè autem & propriè dicta est pulchra dilectio, cū charitas Deus sit, ac per hoc summa pulchritudo, sitque virtus ista

IN NATI. B. MARIE SER. II.

ferè tota pulchritudo Ecclesiæ, quam ipse sponsus eius in cætico amoris inuenitur tantum actionis in ea mirari & extollere. Prorsus dilectio pulchra: quæ de corde puro est, & conscientia bona, & fide non ficta. Vbi enim cor purum est, nulla est ruga: vbi conscientia bona, nulla est macula: vbi fides non ficta, non est aliquid eiusmodi quod oculis sponsi displiceat, quò minus sibi Ecclesiam nunc gratiosam, tunc gloriosam exhibeat. Distinguenda etiã erat hoc nomine dilectio sanctorum ab amore hominũ, siue turpi, qui nec nominandus est inter fideles, siue naturali quo amantur parentes, siue seculari quo se inuicem amantur propter seculi necessitates vel cupiditates. Procul ergo procul, imò nusquã prorsus sub oculis Dei amor turpitudinis, seorsum autem interim cedat amor necessitudinis, solusq; regnet amor internæ & æternæ pulchritudinis, quo solum Deum vel propter Deum amant verè pulchri. Tu verò bone Iesu pulchritudo sanctorũ, speciosus forma non modò præ filiis hominum, sed & præ virtutibus cælorum: Specie tua & pulchritudine tua, intende, prosperè procede & regna. Tamque latè regnet pulchra dilectio tua, vt turpem de finibus rerum proturbet & eliminet, secularem ad se conuertat & inclinet, naturalem sub se regat & ordinet: vt illa pulchra & vera dilectione te diligat mundus, qua dilexisti mundum saluator mundi, qui viuas & regnas

Deus, per omnia secula seculorum. Amen.

IN SO-